

Київський національний університет культури і мистецтв

Кафедра інформаційних технологій

Силабус освітньої компоненти

Назва освітньої компоненти: **Концептуальні засади інформаційного пошуку**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський) рівень

Спеціальність: **029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа**

Назва освітньо-професійної програми: **Інформаційна, бібліотечна та архівна**

Сторінка освітньої компоненти в Moodle:

<https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=3079>

Сторінка освітньої компоненти в електронній бібліотеці:

<http://91.217.179.170:9100/libr/DocSearchForm>

Кількість кредитів ECTS: 4

Форма семестрового контролю: **залік**

Викладачі: **Збанацька Оксана Миколаївна**, доктор наук з соціальних комунікацій, кандидат історичних наук, доцент (лекції, самостійні роботи, підсумковий контроль); **Кобижча Наталія Іванівна**, кандидат культурології, доцент (практичні роботи).

Опис освітньої компоненти

Програма вивчення освітньої компоненти «Концептуальні засади інформаційного пошуку» є вибірковою і складена відповідно до освітньої програми підготовки магістрів спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Метою курсу є надання уявлень про можливі та найбільш ефективні шляхи пошуку інформації в різноманітних інформаційно-пошукових системах.

Завдання: розкрити основні принципи інформаційного пошуку, допомогти студентам оволодіти навичками роботи з евристичним апаратом документального масиву на різних носіях інформації та здатності застосовувати знання на практиці, надати їм вміння здійснювати пошук документів в електронних каталогах, базах даних, інформаційно-пошукових системах, засобами інтернет.

Основні результати навчання та компетентності

Здобувач освіти повинен знати:

- основні вітчизняні та зарубіжні дослідження з теорії інформаційного пошуку;
- основні теоретичні положення щодо інформаційної, бібліографічної, документної, архівної евристики;
- види інформаційного пошуку;
- типи довідкової літератури та бібліографічних посібників
- документно-інформаційні установи, їхні фонди та довідковий апарат;
- методика організації інформаційних масивів документів і представлення їх в автоматизованих інформаційно-пошукових системах;
- технологію пошуку вторинної інформації в автоматизованих інформаційно-пошукових системах, електронних каталогах, базах даних, інтернет.

Здобувач освіти повинен вміти:

- здійснювати всі види пошуку вторинної інформації в інформаційних системах та мережах;
- реалізовувати бібліографічний, документальний, архівний пошук і пошук інформації в інтернеті;
- розробляти стратегію інформаційного пошуку;
- представляти знайдені документи у вигляді списків джерел для інформаційно-пошукових тезаурусів.

Передумови вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента «Концептуальні засади інформаційного пошуку» викладається на завершальному етапі магістерської підготовки та інтегрується з такими дисциплінами, як «Інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності», «Бази даних та серверні веб-технології», «Менеджмент інформаційної, бібліотечної та архівної діяльності».

Тематичний план освітньої компоненти

РОЗДІЛ 1. Теоретичні засади інформаційного пошуку

Тема 1.1. Вступ. Сучасний інформаційний простір

Тема 1.2. Евристика як теорія та методологія творчого мислення

Тема 1.3. Основні види та типи документів як об'єкти пошуку

РОЗДІЛ 2. Інформаційні ресурси документно-інформаційних установ

Тема 2.1. Система інформаційних ресурсів бібліотечних установ

Тема 2.2. Система інформаційних ресурсів архівних установ

РОЗДІЛ 3. Основні засоби інформаційного пошуку

Тема 3.1. Загальні принципи інформаційного пошуку

Тема 3.2. Інформаційно-пошукові мови

Тема 3.3. Інформаційно-пошукові тезауруси

РОЗДІЛ 4. Окремі види евристик

Тема 4.1. Документна евристика

Тема 4.2. Бібліографічна евристика

Тема 4.3. Архівна евристика

Тема 4.4. Документна евристика в Інтернеті

Система та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Оцінка рівня знань здобувача з освітньої компоненти передбачає комплексне врахування результатів поточного контролю (сума накопичених балів впродовж вивчення ОК) та семестрового контролю.

Контроль якості знань здобувачів проводиться через визначення форм і методів поточного контролю з освітньої компоненти та критеріїв оцінювання знань здобувачів за кожен вид навчальної роботи (під час вивчення ОК); форм і методів семестрового контролю з освітньої компоненти та критеріїв оцінювання знань здобувачів.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти
90–100	A	заслуговує відповідь здобувача вищої освіти, яка виявляє бездоганні знання з сучасного інформаційного простору; концептуальних аспектів евристики як теорії та методології творчого мислення; основних видів та типів документів; системи бібліотечних та архівних установ; загальних принципів інформаційного пошуку; інформаційно-пошукових мов; інформаційно-пошукових тезаурусів; документної, бібліографічної, архівної, літературознавчої евристик та документної евристики в інтернет. При цьому також враховується активність здобувача вищої освіти на практичних заняттях, виконання передбаченого програмою обсягу самостійної роботи.
84–89	B	заслуговує відповідь здобувача вищої освіти на всі питання тестових завдань з можливими окремими неточностями щодо сучасного інформаційного простору; концептуальних аспектів евристики як теорії та методології творчого мислення; основних видів та типів документів; системи бібліотечних та архівних установ; загальних принципів інформаційного пошуку; інформаційно-пошукових мов; інформаційно-пошукових тезаурусів; документної, бібліографічної, архівної, літературознавчої евристик та документної евристики в інтернет. Також враховується активність здобувача вищої освіти на практичних заняттях, виконання передбаченого програмою обсягу самостійної роботи.

74–83	C	заслуговує відповідь здобувача вищої освіти на всі питання тестових завдань з неточностями, помилками, неповнотою аргументації щодо сучасного інформаційного простору; концептуальних аспектів евристики як теорії та методології творчого мислення; основних видів та типів документів; системи бібліотечних та архівних установ; загальних принципів інформаційного пошуку; інформаційно-пошукових мов; інформаційно-пошукових тезаурусів; документної, бібліографічної, архівної, літературознавчої евристик та документної евристики в інтернет. При цьому також враховується його активність на лекційних, практичних заняттях, виконання передбаченого програмою обсягу самостійної роботи й індивідуальних творчих завдань навчальної дисципліни «Концептуальні засади інформаційного пошуку».
66–73	D	заслуговує відповідь, в якій допущені грубі помилки, незнання навчального матеріалу в межах програми навчального курсу; при цьому також враховується його активність на лекційних, практичних заняттях, виконання передбаченого програмою обсягу самостійної роботи й індивідуальних творчих завдань навчальної дисципліни «Концептуальні засади інформаційного пошуку».
61–65	E	заслуговує відповідь здобувача вищої освіти на запитання тестових завдань, які значною мірою не демонструють розуміння суті теоретичних питань, як наслідок частого не відвідування лекційних, практичних занять та несистематичним виконанням передбаченого програмою обсягу самостійної роботи й індивідуальних творчих завдань навчальної дисципліни «Концептуальні засади інформаційного пошуку».
21–60	FX	виставляється здобувачеві вищої освіти, який не продемонстрував належного рівня знань навчального матеріалу в межах програми курсу «Концептуальні засади інформаційного пошуку» припустився грубих змістовних помилок, які свідчать про відсутність відповідних знань або їх поверховість; не виконав жодного самостійного та індивідуального завдання, передбаченого навчальною програмою; не вміє узагальнювати та обґрунтовувати власну думку з теоретичних основ навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти може бути допущений до повторного складання заліку.
0–20	F	виставляється здобувачеві, який не орієнтується в теоретичних питаннях навчального матеріалу в межах програми курсу; не виконав жодного самостійного завдання, передбаченого навчальною програмою; не відвідав жодного лекційного і практичного заняття, а тому обов'язково зобов'язаний повторно прослухати та вивчити навчальну дисципліну «Концептуальні засади інформаційного пошуку».

Розподіл балів, які отримують здобувачі, за видами поточного контролю подаються у таблиці

Система розподілу балів у межах різних видів поточного контролю

Види контролю	Максимальне значення балів
Активність на аудиторних заняттях	3,25
Виконання практичних робіт	9

Виконання завдань самостійної роботи	12
Написання контрольних робіт	0,75
Сума накопичених балів Рз	25

Кількість балів за складання заліку

Тестування	2×25=50 балів
Виконання практичних завдань	25 балів
Максимальна оцінка на заліку Пс	75 балів

Семестрова оцінка з освітньої компоненти розраховується за формулою:

$ПО = Рз + Пс$,

де ПО – семестрова оцінка з ОК (max=100);

Рз – сума накопичених балів за результатами вивчення ОК (max=25);

Пс – кількість балів за складання заліку (max=75).

Семестрова оцінка з освітньої компоненти вноситься до відомості обліку успішності та індивідуального навчального плану здобувача освіти.

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для: комунікації та опитувань; виконання завдань самостійної роботи; проходження тестування (поточний, рубіжний, підсумковий контроль).

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом освітньої компоненти та виконання передбачених видів освітньої діяльності: платформи Moodle, Zoom.

Політика вивчення освітньої компоненти

Освітня компонента передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

За об'єктивних причин навчання може відбуватись в дистанційному (онлайн) режимі.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Завдання, які не виконані у встановлений термін, оцінюються викладачем нижчими балами.

Під час роботи над завданнями не дозволяється порушувати академічну доброчесність: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання.

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування.

Рекомендовані джерела інформації

**Публікації науково-педагогічного працівника за темою освітньої
компоненти**

1. Вилегжаніна Т. І., Збанацька О. М. Інформаційно-пошуковий тезаурус. Донецьк, 2004. 1030 с.
2. Збанацька О. М. Аналітико-синтетична переробка інформації. Макроаналітичне згортання інформації: бібліографічний опис документів, анотування документів : навч. посіб. / М-во культури України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв. Київ : НАКККиМ, 2014. 266 с. URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=5960> (дата звернення: 25.06.2023).
3. Збанацька О. М. Комунікаційні засади документної евристики : [монографія] / М-во культури України, Нац. акад. керів. кадрів культури і мистецтв, Нац. б-ка України ім. Ярослава Мудрого. Київ : НАКККиМ, 2018. 378 с. URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=10470> (дата звернення: 25.06.2023).
4. Збанацька О. М. Розвиток інформаційно-пошукових мов у пошукових системах бібліотек і архівів : монографія. Київ : НАКККиМ, 2017. 354 с. URL: <https://elib.nlu.org.ua/view.html?id=8996> (дата звернення: 25.06.2023).
5. Карпов В. В., Збанацька О. М., Денисюк Ж. З. Музейна евристика: теоретичні основи та практична реалізація // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2017. № 1. С. 19–25.

Основна література

1. Карамишева Н. В. Евристика. Львів : ПАІС, 2013. 271 с.
2. Киричок І. В., Павленко Т. Б., Кравченко С. А. Основи інформаційного пошуку. Медичні ресурси Інтернет : навч.-метод. посіб. Харків : ХНМУ, 2013. 56 с.
3. Національний архівний фонд України: засоби інтелектуального доступу до документів : корот. довід. / ред.: Н. М. Христова; В. В. Бездрабко ; Укр. НДІ арх. справи та документознавства. Київ, 2002. 167 с. (Арх. збір. України: Спец. довід).
4. Прокопенко Л. С. Методика пошуку літератури // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2005. № 4. С. 51–58.
5. Тодорова Є. М. Бібліографічна евристика як наукова та навчальна дисципліна в системі спеціальної підготовки фахівців документно-інформаційної сфери // Вісник ХДАК. 2013. Спецвип. 40. С. 171–179.
6. Христова Н. М. Методика пошуку архівної інформації // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2005. № 4. С. 58–61.
7. Христова Н. М. Архівна евристика: практичні аспекти // Архіви України. 2010. № 5(270). С. 281–286.

Допоміжна література

1. ДСТУ 3017:2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять. [Чинний від 2016.07.01]. Київ : ДП "УкрНДНЦ", 2016. IV, 38 с. (Національний стандарт України) (Інформація та документація).

2. Денисенко О. Основні принципи інформаційно-пошукової роботи // Довідник секретаря та офіс-менеджера. 2019. № 7. С. 10–13.

3. Лобузін К. Технології організації знаннєвих ресурсів у бібліотечно-інформаційній діяльності : монографія / НАН України, Нац. б-ка України імені В. І. Вернадського. Київ, 2012. 249 с.

4. Мацюк Г. Удосконалення технологій інформаційного пошуку на основі тезауруса предметної області // Бібліотечний вісник. 2019. № 5. С. 20–25.

5. Патентно-інформаційний пошук як сучасний інструмент досліджень у галузі медико-біологічних наук / Т. В. П'ятчаніна, А. М. Огородник, О. В. Васильєв, В. В. Чьочь // Наука та інновації. 2020. Т. 1, № 3. С. 81–87.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Державна архівна служба України : офіц. вебпортал органу виконавч. влади. URL: <https://archives.gov.ua/ua/> (дата звернення: 25.06.2023).

2. Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова» : [офіц. сайт]. [Київ], 2022. URL: <http://www.ukrbook.net> (дата звернення: 25.06.2023).

3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського : [офіц. сайт]. [Київ], 2022. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua> (дата звернення: 25.06.2023).

4. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого : [офіц. сайт]. Київ, 2002–2022. URL: <https://nlu.org.ua> (дата звернення: 25.06.2023).

5. Про інформацію : закон України від 02.10.1992 № 2657-XII // Законодавство України. Київ, 1994–2023. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12/conv> (дата звернення: 25.06.2023).

6. Про бібліотеки і бібліотечну справу : закон України від 27.01.1995 № 32/95-ВР // Законодавство України. Київ, 1994–2023. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/32/95-vp/conv> (дата звернення: 25.06.2023).

7. Про Національний архівний фонд та архівні установи : закон України від 24.12.1993 № 3814-XII // Законодавство України. Київ, 1994–2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3814-12/conv/page#Text> (дата звернення: 25.06.2023).

8. Українська бібліотечна енциклопедія // Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого. URL: <http://ube.nlu.org.ua> (дата звернення: 25.06.2023).

9. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка : [веб-сайт]. [Харків], 1991–2023. URL: <http://korolenko.kharkov.com> (дата звернення: 25.07.2022).

10. Центральний державний аудіовізуальний та електронний архів [Електронний ресурс] : [веб-сайт]. [Київ], 2023. URL: <https://tsdaea.archives.gov.ua/> (дата звернення: 05.06.2023).

Силабус затверджено
на засіданні кафедри інформаційних технологій
від 28 серпня 2023, протокол № 1.

